

ČESKÝ INSTITUT PRO AKREDITACI K REVIZI ISO 9001 A REVIZI PRAVIDEL SYSTÉMU CERTIFIKOVANÝCH STAVEBNÍCH DODAVATELŮ

Ing. Eva Černá, Ph.D., Ing. Markéta Šilhavá,
Odbor certifikačních a inspekčních orgánů, ČIA, o.p.s.

Certifikace systému managementu kvality podle mezinárodní normy ISO 9001 se stala v podmínkách volného pohybu zboží a služeb běžnou záležitostí a certifikát pak mnohdy nevyhnutelnou podmínkou uzavření obchodní smlouvy. Největší tlak na certifikaci vytvářejí odběratelé, kteří mají implementovaný systém managementu kvality a jako jedno z kritérií hodnocení dodavatelů mají stanoveny, zda a na jaké úrovni či podle jakého modelu (standardu) mají dodavatelé systém kvality zaveden. Aby odběratelé snížili náklady spojené s prověřováním systémů kvality u dodavatelů, požadují, aby dodavatelé sami dokladovali funkčnost svých systémů jakosti prostřednictvím certifikátu.

Pro zajištění důvěry v certifikát je vhodné, aby certifikaci provedl certifikační orgán, který je pro danou oblast certifikace akreditován národním akreditačním orgánem. Akreditační systémy byly v jednotlivých zemích zavedeny proto, aby byla zajištěna důvěra v odbornou způsobilost, nezávislost a nestrannost akreditovaného subjektu (např. laboratoře, inspekčního orgánu, certifikačního orgánu). Akreditaci je tedy určitým způsobem zaručena odborná, resp. technická způsobilost a znamená oficiální uznání, že certifikační orgán je pro danou oblast, specifikovanou v osvědčení o akreditaci, způsobilý certifikaci provádět. Akreditaci v ČR zajišťuje Český institut pro akreditaci, o.p.s. (ČIA). Stejně jako v ostatních členských státech EU, je i v ČR akreditace prováděna podle mezinárodně platných norem.

V roce 2015 byla publikována nová revize mezinárodní normy ISO 9001, podle které si certifikované organizace v současné době upravují svůj systém managementu. Následně certifikační orgány po provedeném auditu rozhodnou o certifikaci a organizaci vydají certifikát podle ISO 9001:2015, resp. české verze ČSN EN ISO 9001:2016. Přínos této certifikace tkví zejména v tom, že nezávislý certifikační orgán stvrdí, že organizace zavedla systém, který umožňuje pochopit a implementovat požadavky zákazníků, a že prokázala schopnost trvale poskytovat produkt nebo službu, která splňuje požadavky zákazníka i požadavky souvisejících právních předpisů. Dále je prostřednictvím certifikace prověřováno a dokladováno, že organizace má zavedeny procesy pro neustálé zlepšování směřující ke zvyšování spokojenosti zákazníka.

Nová verze normy nemění zásadně pohled na systém managementu, ale reflektuje požadavky měnícího se světa a snaží se postihnout stále složitější prostředí, v němž organizace působí. Tvůrci revize normy prováděli úpravy tak, aby zavedený systém podporoval v organizaci procesy umožňující rychlé přizpůsobení se změnám, které nastávají stále častěji. Od předchozí verze se

odlišuje zejména tím, že vyžaduje, aby si organizace v první řadě uvědomila a pochopila svůj kontext, tedy co nejpřesněji specifikovala své místo v dodavatelsko-odběratelském řetězci, ale i své postavení ve společnosti, jak na bázi lokální, tak i globální, a též i v legislativních souvislostech. V návaznosti na tento požadavek pak certifikační orgány zejména prověřují, nakolik vrcholové vedení porozumělo podnikatelskému prostředí uvnitř i vně organizace, zda vyhledávají příležitosti k rozvoji a zlepšování nebo zda řeší rizika. Norma pak dále posiluje aspekt procesního přístupu, zjednodušuje požadavky na dokumentaci systému managementu v certifikované organizaci, klade větší důraz na dlouhodobé cíle organizace, ve značné míře využívá managementu rizik, klade vyšší nároky na zapojení a angažovanost vrcholového managementu i zaměstnanců a samozřejmě akcentuje spokojenost zákazníka. Je tedy zapotřebí, aby se podniky s uvedenými posuny ve vnímání systému managementu kvality vypořádaly a certifikační orgány, jejichž způsobilost byla prověřena národní autoritou/akreditačním orgánem pak upravený systém posoudí a vydají certifikát.

Podle rezoluce Mezinárodního akreditačního fóra (International Accreditation Forum – IAF) je stanoveno tříleté přechodné období pro certifikace podle nové verze ISO 9001, to znamená, že veškeré certifikáty podle normy ISO 9001:2008 musí mít platnost ukončenou do září 2018 a musí být nahrazeny certifikátem podle ISO 9001:2015. Rok 2017 je tedy rokem, kdy organizace, které mají ambice obstát v současném měnícím se světě, budou upravovat svůj systém managementu podle nové verze mezinárodní normy ISO 9001 a budou vyžadovat certifikaci od kompetentních certifikačních orgánů.

V oblasti dopravního stavitelství zadavatelé z veřejného sektoru navíc požadují doložení schopnosti realizovat konkrétní činnosti dle Metodického pokynu Systému jakosti v oboru pozemních komunikací (SJ-PK) č. j. 20840/01-120 v platném znění. Jedná se o projektové práce, průzkumné a diagnostické práce a provádění stavebních prací. Certifikační orgány, které certifikují tyto činnosti, musí prokázat odbornou způsobilost posoudit shodu systému managementu kvality certifikovaného zákazníka doplněnou o požadavky technických předpisů zahrnutých v SJ-PK. Tato odborná způsobilost může být zajištěna pracovníky interními i externími, včetně využití technických expertů. Seznam certifikačních orgánů, které jsou takto akreditované, se v posledních letech významným způsobem rozšířil, a tím se rozšířila i možnost volby vhodného certifikačního orgánu pro provádějící společnost. Tyto certifikační orgány pak mají v příloze Osvědčení o akreditaci uveden v kolonce Specifikace norem ČSN EN ISO 9001:2016 (případně 2009) s využitím pokynů stanovených v Metodickém pokynu Systém jakosti v oboru pozemních komunikací (MP SJ-PK) Část II/4. Platnost akreditace certifikačního orgánu je možné ověřit na webových stránkách ČIA (www.cai.cz v sekci Akreditované subjekty – Certifikační orgány certifikující systémy managementu).

Další oblastí, kde uchazeč o zakázku z veřejného sektoru může využít akreditovaného certifikačního orgánu k prokázání své způ-

sobilosti, je tzv. Systém certifikovaných stavebních dodavatelů (dále jen Systém). Tento Systém je uzákoněn §§ 233 až 240 zákona o zadávání veřejných zakázek č.134/2016 Sb., v platném znění a jeho Pravidla jsou definována dokumenty PS 001 až PS 007 vydanými správcem Systému, Svazem podnikatelů ve stavebnictví v ČR a schválenými Ministerstvem pro místní rozvoj (rozhodnutí ze dne 8. 11. 2016). Certifikátem dle tohoto Systému, tedy jedním dokumentem, pak dodavatel může doložit základní způsobilost (§ 74) a profesní způsobilost (§ 77), ekonomickou kvalifikaci (§ 78), technickou kvalifikaci (§ 79) a jiné požadavky nad rámec kvalifikace dle § 48 odst. 7 zákona. Certifikační orgány akreditované k takovému posuzování shody mají v příloze Osvědčení o akreditaci v kolonce Specifikace norem uveden dokument PS 003:1016. Seznam certifikačních orgánů akreditovaných pro certifikaci tohoto Systému najdete na webových stránkách ČIA (www.cai.cz v sekci Akreditované subjekty – Certifikační orgány certifikující produkty).

ZMĚNY V NORMALIZACI

Marie Gajdošová

Věstník č. 10 z r. 2016

VYDANÉ ČSN

ČSN EN ISO 14004 (01 0904) Systémy environmentálního managementu – Obecná směrnice pro implementaci; (idt ISO 14004:2016)

Jejím vydáním se zrušuje

ČSN ISO 14004 (01 0904) Systémy environmentálního managementu – Všeobecná směrnice k zásadám, systémům a podpůrným metodám; vydání: červen 2005

ČSN EN ISO/IEC 13273-1 (01 1506) Energetická účinnost a obnovitelné zdroje energie – Obecná mezinárodní terminologie – Část 1: Energetická účinnost; (idt ISO/IEC 13273-1:2015)

ČSN EN ISO/IEC 13273-2 (01 1506) Energetická účinnost a obnovitelné zdroje energie – Obecná mezinárodní terminologie – Část 2: Obnovitelné zdroje energie; (idt ISO/IEC 13273-2:2015)

ČSN EN 16659 (65 7096) Asfalty a asfaltová pojiva – Zkouška MSCR (Multiple Stress Creep and Recovery Test)

ČSN EN 196-1 (72 2100) Metody zkoušení cementu – Část 1: Stanovení pevnosti; vydání: říjen 2016

Jejím vydáním se zrušuje

ČSN EN 196-1 (72 2100); vydání: říjen 2005

ČSN 73 6129 Stavba vozovek – Postříky a nátěry

Jejím vydáním se zrušuje

ČSN 73 6129 Stavba vozovek – Postříkové technologie; vydání: listopad 2008

ČSN 73 6130 Stavba vozovek – Kalové vrstvy

Jejím vydáním se zrušuje

ČSN 73 6130; vydání: červen 2009

ZMĚNY ČSN

Změna Z1; vydání: říjen 2016

ČSN 73 6133 Návrh a provádění zemního tělesa pozemních komunikací; vydání: únor 2010

EVROPSKÉ NORMY SCHVÁLENÉ K PŘÍMÉMU POUŽÍVÁNÍ JAKO ČSN

ČSN EN 14038-1 (03 8343) Elektromagnetická realkalizace a úprava vyztuženého betonu extrakcí chloridů – Část 1: Realkalizace; EN 14038-1:2016; platí od 2016-11-01

Jejím vyhlášením se zrušuje

ČSN CEN/TS 14038-1 (03 8343); vyhlášena: červen 2005

ČSN EN 12697-16 (73 6160) Asfaltové směsi – Zkušební metody pro asfaltové směsi za horka – Část 16: Odolnost proti otěru; EN 12697-16:2016; platí od 2016-11-01

Jejím vyhlášením se zrušuje

ČSN EN 12697-16 (73 6160) Asfaltové směsi – Zkušební metody pro asfaltové směsi za horka – Část 16: Odolnost proti otěru pneumatikami s hroty; vyhlášena: leden 2005

ČSN EN 12697-35 (73 6160) Asfaltové směsi – Zkušební metody pro asfaltové směsi za horka – Část 35: Laboratorní výroba směsi; EN 12697-35:2016; platí od 2016-11-01

Jejím vyhlášením se zrušuje

ČSN EN 12697-35+A1 (73 6160); vydání: prosinec 2007

ČSN P CEN/TS 12697-50 (73 6160) Asfaltové směsi – Zkušební metody pro asfaltové směsi za horka – Část 50: Odolnost proti oděru; CEN/TS 12697-50:2016; platí od 2016-11-01

ČSN EN 1793-5 (73 7060) Zařízení pro snížení hluku silničního provozu – Zkušební metoda stanovení akustických vlastností – Část 5: Vnitřní charakteristiky – Určení zvukové odrazivosti a vzduchové neprůzvučnosti in situ; EN 1793-5:2016; platí od 2016-11-01

Jejím vyhlášením se zrušuje

ČSN P CEN/TS 1793-5 (73 7060); vydání: srpen 2004

ÚKOLY TVORBY NOREM, JEJICHŽ ŘEŠENÍ BYLO ZAŘAZENO DO PLÁNU

65/0019/16 Stanovení bodu vzplanutí v uzavřeném kelímku podle Penskyho-Martense (EN ISO 2719:2016 [TDG] + ISO 2719:2016)

65/0022/16 Asfalty a asfaltová pojiva – Stanovení přilnavosti ředěných a fluxovaných asfaltových pojiv zkouškou ponořením do vody – Metoda s kamenivem (EN 15626:2016)**)

72/0068/16 Geotechnický průzkum a zkoušení – Terénní zkoušky – Část 15: Měření během vrtání (FprEN ISO 22476-15 + ISO 22476-15:2016)**)

72/0069/16 Geotechnický průzkum a zkoušení – Zkoušení geotechnických konstrukcí – Část 10: Zkoušení pilot: zkouška rázem (FprEN ISO 22477-10 + ISO/FDIS 22477-10)**)

73/0085/16 Vláknobeton – Zkoušení čerstvého vláknobetonu (Změna ČSN P 73 2451:2015)

OZNÁMENÍ č. 10/2016 Českého institutu pro akreditaci, o.p.s.

O UDĚLENÍ, POZASTAVENÍ A ZRUŠENÍ AKREDITACE

Český institut pro akreditaci, o.p.s. (ČIA) na základě § 16 odst. 5 a 6 zákona č. 22/1997 Sb. oznamuje udělení akreditace (kapitola A) za období od 01.07.2016 do 31.07.2016 pro zkušební laborato-